

2023

RAPORT ANUAL DE ACTIVITATE

Inspectoratul Național de Probațiune

APROBAT:

Andrei IAVORSCHI,
Director al INP

Cuprins

Introducere

1. Organizarea și coordonarea activității sistemului de probațiune
2. Managementul resurselor umane și materiale ale sistemului de probațiune
3. Activitatea de probațiune la nivel local
4. Promovarea imaginii și vizibilitatea sistemului de probațiune
5. Direcții principale de acțiune pentru anul 2024

Prezentare generală

MISIUNE

Rolul sistemului de probațiune în Republica Moldova este să contribuie la reintegrarea persoanelor condamnate în societate prin monitorizarea și supravegherea lor în perioada de eliberare condiționată sau sub supraveghere condiționată. Scopul este să reducă recidiva, să asigure aplicarea corectă a pedepselor și măsurilor neprivative de libertate și să promoveze reabilitarea și resocializarea infractorilor. Prin programele de supraveghere și asistență, sistemul de probațiune urmărește să ofere susținere individualizată pentru a îmbunătăți comportamentul infractorilor și a le dezvolta abilitățile necesare pentru o reintegrare eficientă în comunitate. Astfel, sistemul de probațiune contribuie la reducerea numărului de infracțiuni și la creșterea siguranței sociale.

ORGANIZAREA SISTEMULUI DE PROBAȚIUNE

La nivel central – Aparatul Inspectoratului Național de Probațiune (INP) coordonează și gestionează activitatea întregului sistem. Acesta deține 53 de posturi în total, din care 35 sunt ocupate. Aparatul central al INP este structurat în 7 direcții de activitate:

- Direcția juridică,
- Direcția resurse umane,
- Direcția financiară,
- Direcția achiziții publice și patrimoniu,
- Direcția probațiune,
- Direcția activitate analitică,
- Direcția monitorizare electronică.

De asemenea, acesta include Serviciul secretariat și Centrul instructiv-metodic.

La finalul anului, la nivel central, INP înregistrează un deficit de personal de 34% raportat la schema de personal.

La nivel local - funcționează 38 de Birouri de probațiune și 3 Inspectorate regionale (centru, nord, sud), subordonate Inspectoratului Național de Probațiune. Personalul de probațiune local este compus din consilieri de probațiune cu statut de funcționari publici. Numărul de funcții publice disponibile la nivel local este de 272 unități, din care, până la data de 31 decembrie 2023, au fost ocupate 214 de posturi.

La finele perioadei de raportare, la nivel local există un deficit de personal de 21%, raportat la schema de încadrare.

OBIECTIVELE ANULUI 2023

Obiectivele sistemului de probațiune pentru anul 2023 vizează îmbunătățirea procesului de reabilitare socială a infractorilor, reducerea numărului de persoane încarcerate și modernizarea infrastructurii și metodelor de lucru. Iată principalele obiective pentru anul de raportare:

- ✓ Elaborarea Conceptului de executare individualizată a pedepselor neprivative de libertate, de către Grupul de lucru constituit prin Ordinul MJ 305/2022.

- ✓ Elaborarea Clasificatorului funcțiilor, nivelului de studii și condițiilor specifice funcțiilor publice din organele de probațiune.
- ✓ Promovarea către Ministerul Finanțelor a propunerilor privind acordarea sporurilor cu caracter specific personalului din organele de probațiune.
- ✓ Dezvoltarea unui program probațional orientat spre schimbarea comportamentului agresiv și violent pentru adulți.
- ✓ Pilotarea unui program de schimbare cognitiv-comportamentală pentru minori.
- ✓ Crearea unui sistem electronic de management al dosarelor în probațiune.

Organizarea și coordonarea activității sistemului de probațiune

1.1 Îmbunătățirea cadrului normativ

În calitate de membru al Grupului de lucru, Inspectoratul Național de Probațiune a participat activ la elaborarea *Conceptului privind dezvoltarea pedepselor și măsurilor neprivative de libertate*, care a fost prezentat și aprobat de către membrii GL. Potrivit conceptului, modificările propuse au scopul de a spori discreția consilierului de probațiune în procesul de executare a pedepselor și măsurilor neprivative de libertate și vor aduce legislația națională în concordanță cu recomandările europene referitoare la domeniul probațiunii.

Conceptul descrie ajustări și propuneri de modificări ale Codului penal și cel de executare în scopul respectării convențiilor și tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte și angajamentelor asumate în procesul de integrare europeană.

De asemenea, s-a lucrat la elaborarea propunerilor pentru proiectele de lege pentru mai multe modificări la Codul penal, Codul de procedură penală și Codul de executare. Prin proiectele de lege se propun intervenții ce vizează următoarele aspecte:

- Extinderea aplicabilității alternativelor la pedeapsa cu închisoarea pentru mai multe categorii de infracțiuni.
- Reducerea perioadei de probațiune care se stabilește de instanța de judecată în limitele de la 1 an la 3 ani.
- Completarea art. 90 alin. (6) din Codul penal cu obligații noi, cum ar fi: prezentarea la organul de probațiune la datele fixate de acesta; anunțarea în prealabil, schimbarea locuinței și orice deplasare care depășește 5 zile; finalizarea învățământului obligatoriu, urmarea unui curs de instruire sau de calificare profesională.
- Obligatoritatea acordului persoanei condamnate pentru munca neremunerată în folosul comunității în cazurile aplicării obligației persoanelor condamnate cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și la liberarea persoanei pentru executarea părții de pedeapsă suspendată condiționat.
- Obligatoritatea dispunerii întocmirii referatului presentențial de evaluare psihosocială a personalității în privința învinutului pentru comiterea actelor de violență în familie, conform Codului penal.
- Transferarea spre executare a pedepsei privative de dreptul de a conduce mijloace de transport sau anularea acestui drept se va asigura de către organele de poliție

De asemenea, în perioada de raportare Inspectoratul Național de Probațiune a înaintat către Ministerul Justiției, proiectul de modificare a Legii nr. 8/2008 cu privire la probațiune și Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar și Nota informativă la proiect privind acordarea sporurilor cu caracter specific personalului din organele de probațiune. Totodată, în conformitate cu Nota concept efectuată de către experții în cadrul Programului Consiliului Europei „*Promovarea unui sistem de justiție penală bazat pe respectarea drepturilor omului în Republica Moldova*”, au fost înaintate propuneri de modificări la statutul special al personalului organului de probațiune, precum și ajustarea drepturilor și obligațiilor consilierului de probațiune, fiind prezentat repetat Ministerului Justiției spre examinare și promovare.

A fost elaborat proiectul de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 746/2015 prin care s-a propus revizuirea componentei Consiliului național de coordonare a activității de reintegrare socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție, fiind prezentat Ministerului Justiției spre promovare

1.2 Activitatea juridică

În perioada anului 2023, Direcția juridică a reprezentat INP în instanțe de judecată pe cauzele civile și de contencios administrativ. În total, s-au desfășurat peste 100 ședințe de judecată în perioada menționată. Aceste ședințe au avut loc în diferite instanțe din Republica Moldova și au implicat cazuri civile și de contencios administrativ.

Obiectele cauzelor civile, examinate cu participarea reprezentantului INP, au fost încasarea prejudiciilor materiale, în rezultatul inspecției financiare din 2019 și încasarea prejudiciului material cauzat în legătură cu deteriorarea sau pierderea dispozitivelor de monitorizare electronică. Obiectele cauzelor de contencios administrativ, s-au produs în rezultatul aplicării sancțiunilor disciplinare, evaluării performanțelor activității, achitarea indemnizațiilor și eliberărilor din funcții. Respectiv, în anul 2023 au fost examinate circa 90 de acțiuni în instanțele de judecată în care INP a fost parte.

1.3 Utilizarea și dezvoltarea unor noi instrumente de lucru cu persoanele condamnate

Pe parcursul anului 2023, Inspectoratul Național de Probațiune a concentrat eforturile asupra dezvoltării și implementării unor noi instrumente de lucru destinate persoanelor condamnate, într-un demers susținut de mai multe inițiative și proiecte. Scopul acestor inițiative a fost să adaptăm serviciile noastre la nevoile specifice ale infractorilor și să promovăm reintegrarea lor socială, într-un mod comprehensiv și eficient.

Unul dintre proiectele semnificative realizate în acest sens este Programul probațional de asistență psiho-socială pentru persoanele consumatoare și dependente de substanțe psiho-active. Acest program, dezvoltat în colaborare cu A.O. Uniunea Pentru Echitate și Sănătate, în cadrul Proiectului "*Fortificarea durabilă a inițiativelor Uniunii în domeniul umanizării politicilor naționale antidrog*" cu suportul financiar al Fundației Soros Moldova, adoptă o abordare complexă asupra dependenței de droguri, oferind sprijin necesar procesului de recuperare. Atelierul de formare a facilitatorilor, desfășurat în perioada 3-5 mai, a constituit o platformă valoroasă de schimb de experiențe și cunoștințe, contribuind la îmbunătățirea competențelor practicienilor în domeniul probațiunii. Programul a fost pilotat în 11 birouri teritoriale începând cu 1 iulie până la 31 decembrie 2023.

Un alt proiect relevant este dezvoltarea Programului probațional axat pe comportamentul agresiv și violent, destinat infractorilor adulți aflați în perioada de probațiune. Acțiunea a fost inițiată în cadrul în cadrul proiectului "*Consolidarea reformelor din sistemul penitenciar, de probațiune și de*

îngrijire a sănătății în instituțiile de tip închis din Republica Moldova" coordonat de Consiliul Europei. Astfel, beneficiind de expertiza consultanților Ioan Durnescu și Nadya Ratkovska cât și prin contribuția participanților la atelierelor de lucru organizate, programul a fost definitivat. Obiectivele programului urmăresc modificarea atitudinilor și comportamentelor antisociale, îmbunătățind abilitățile de autocontrol și autogestionare ale beneficiarilor. Sesunile de instruire de aplicare a programului au fost programate pentru luna februarie 2024 și etapa de pilotare pentru semestrul I al anului viitor.

În vederea consolidării capacităților personalului Inspectoratului Național de Probațiune în furnizarea de servicii de calitate și în promovarea procesului de reabilitare și reintegrare a minorilor în societate, în perioada 12-13 Aprilie 2023, Proiectului Consiliului Europei "Protecția copiilor împotriva violenței și prevenirea acesteia, inclusiv în mediul online în Republica Moldova" a organizat un atelier de lucru dedicat consilierilor de probațiune.

Scopul atelierului de lucru a fost identificarea provocărilor întâlnite de instituție în supravegherea și lucru cu minorii, care au comis infracțiuni de abuz și exploatare sexuală asupra copiilor și consolidarea cunoștințelor și competențelor suplimentare necesare pentru a aborda aceste provocări. Acest atelier a fost urmat de o sesiune de instruire în perioada 8-9 iunie. Scopul acestui training a fost să sporească competențele și abilitățile a 23 practicieni în abordarea sensibilă și eficientă a cazurilor de abuz sexual asupra copiilor și a infracțiunilor de exploatare sexuală comise de minori.

Sesiunile de instruire au răspuns nevoilor evidențiate și au vizat subiecte despre etapele dezvoltării cognitive, etapele dezvoltării socio-emoționale și implicațiile pentru evaluarea riscurilor și reabilitare, împreună cu cauzele delictelor juvenile și tipologiile delicvenților sexuali. Participanții au reflectat asupra procesului de ademenire în infracțiunile sexuale, dar și a impactului traumei din copilărie.

Mecanismul interinstituțional de coordonare pentru reintegrarea socială a copiilor în conflict cu legea, elaborat de Fundația Regina Pacis și pilotat în al doilea semestru al anului 2023, reprezintă un alt pas important în direcția îmbunătățirii reabilitării și reintegrării sociale a infractorilor.

Prin aceste inițiative, ne propunem să contribuim la construirea unui sistem de justiție penală mai eficient și la îmbunătățirea reintegrării sociale a infractorilor, având un impact pozitiv asupra societății în ansamblu.

1.4 Formarea profesională

În scopul perfecționării continue a abilităților profesionale ale consilierilor de probațiune și în conformitate cu prevederile Legii nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, au fost desfășurate o serie de acțiuni de dezvoltare profesională pe parcursul anului 2023. Astfel, a fost elaborat Planul de dezvoltare profesională a angajaților Inspectoratului Național de Probațiune pentru anul curent, care a fost aprobat prin ordinul nr. 47 din 14 martie 2023. Printre principalele activități desfășurate se numără:

- În perioada lunilor ianuarie-septembrie 2023, a fost organizată formarea continuă a consilierilor de probațiune, abordând subiecte importante precum "Executarea pedepselor neprivative de libertate prin prisma hotărârilor judecătorești", "Organizarea activităților de probațiune cu persoanele consumatoare de droguri și tehnici de prevenire" și altele. Aceste sesiuni au avut ca scop consolidarea abilităților specifice de lucru cu infractorii și prevenirea recidivei.
- În luna iunie, a avut loc o sesiune-pilot de instruire inițială a 23 de consilieri de probațiune, cu participarea consultanților din cadrul Consiliului Europei. Această sesiune a reprezentat un

pas important în formarea inițială a consilierilor și a contribuit la testarea și aplicare în practică a materialelor elaborate ce vin în susținerea formatorului și participantului.

- Totodată, peste 25 funcționari publici din cadrul instituției au participat la diverse cursuri de instruire organizate de Institutul de Administrare Publică. Aceste cursuri au abordat subiecte esențiale, cum ar fi "Management și leadership organizațional", "Elaborarea și evaluarea politicilor publice", "Egalitatea de gen" și altele, care au sprijinit dezvoltarea abilităților de conducere și luare de decizii în contextul administrației publice, dar și fortificarea cunoștințelor în domeniul public și etică profesională.
- În plus, au avut loc numeroase ateliere și seminare cu tematici diverse, precum "Comunicarea în administrația publică", "Particularitățile salarizării personalului din sectorul bugetar" și "Aplicarea programului de asistență psiho-socială a persoanelor consumatoare și dependente de substanțe psiho-active".
- În contextul prevenirii și combaterii fenomenului de violență domestică, În perioada 8-10 noiembrie, Consiliul Europei a organizat un atelier de formare a consilierilor de probațiune și ofițerilor de penitenciare, axat pe violența împotriva femeilor și violența în familie în Republica Moldova. Activitatea s-a concentrat pe îmbunătățirea expertizei participanților în înțelegerea rolului profesioniștilor în prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și fetelor, precum și a violenței în familie. Acest lucru s-a realizat prin intermediul prevederilor Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul) și cadrului legal al Republicii Moldova.
- În perioada 20-21 noiembrie 2023, a avut loc sesiunea de instruire "Aplicarea instrumentelor de evaluare a impactului programelor probaționale asupra subiecților probațiunii". Evenimentul, adresat consilierilor din domeniul probațiunii, a avut drept obiectiv dezvoltarea și consolidarea abilităților acestora în aplicarea instrumentelor de evaluare a impactului programelor probaționale: "Unul la unul", "Motivația spre schimbare" și Programul probațional primar obligatoriu – FOR CV. Activitatea a fost realizată cu suportul Asociației pentru Justiție Penală Participativă Proiectul „Sporirea aplicării alternativelor la detenție în privința copiilor în conflict cu legea și resocializarea acestora”

Toate aceste acțiuni au contribuit semnificativ la creșterea profesionalismului consilierilor de probațiune, promovând astfel o justiție mai eficientă și mai umană în Republica Moldova. Prin dezvoltarea abilităților și competențelor angajaților, sistemul de Probațiune poate răspunde mai eficient provocărilor din domeniul probațiunii și își întărește rolul esențial în procesul de reintegrare socială a infractorilor și prevenirea recidivei.

1.5 Implementarea unor parteneriate la nivel național în vederea îmbunătățirii activității de reintegrare socială

În efortul de a întări parteneriatele și a promova dezvoltarea sistemului de probațiune în Republica Moldova, s-au desfășurat numeroase activități în colaborare cu parteneri locali și internaționali. Aceste activități includ inițiative și proiecte semnificative menite să sprijine dezvoltarea sistemului de probațiune.

În vederea consolidării capacităților instituționale ale sistemului de probațiune, în octombrie a fost lansat oficial Proiectul de Consolidare a managementului resurselor umane în sistemul penitenciar și cel al probațiunii din Republica Moldova, susținut de Suedia. Acest proiect a demarat în urma unei evaluări amănunțite realizate de Serviciul Penitenciar și de Probațiune din Suedia (SPPS) și se va desfășura în perioada 2024-2026.

Eforturile de consolidare a parteneriatelor s-au materializat și prin inițiative precum încheierea unui memorandum de cooperare cu omologii georgieni. În perioada 12-13 octombrie delegația oficială a instituției, condusă de directorul Inspectoratului Național de Probațiune, dl Viorel Sochircă, a participat la Conferința Internațională intitulată "Rolul Justiției Restaurative în Materie Penală", organizată la Tbilisi, Georgia. Prin urmare, la data de 12 octombrie, a fost semnat Memorandumul de cooperare între sistemele de probațiune din Republica Moldova și Georgia, în scopul dezvoltării și consolidării relațiilor de cooperare în domeniul probațiunii între cele două țări. În cadrul evenimentului, reprezentanții Agenției Naționale pentru Prevenirea Criminalității, Executarea Pedepselor Neprivative de Libertate și Probațiune din Georgia au prezentat activitatea sa, inclusiv conceptele de funcționare ale sistemelor de evidență digitală ProbBox, instrumentul de evaluare a riscului și a nevoilor, precum și sistemul de monitorizare electronică.

În scopul îmbunătățirii activităților de reintegrare socială, Inspectoratul Național de Probațiune, în colaborare cu Uniunea pentru Echitate și Sănătate, a inițiat și organizat două ateliere de lucru pe 26 și 27 octombrie 2023, sub titlul "*Liberarea de pedeapsă și de răspundere penală a consumatorilor sau dependenților de droguri. Aspecte procesuale și execuțional-penale*". Aceste ateliere, desfășurate în municipiile Chișinău și Bălți, au reunit judecători, procurori, membri ai Asociației "Uniunea pentru Echitate și Sănătate", și reprezentanți ai Inspectoratului Național de Probațiune.

Această inițiativă face parte din proiectul "*Fortificarea durabilității inițiativelor Uniunii în domeniul umanizării politicilor naționale antidrog*" și își propune să sprijine aplicarea pedepselor alternative la detenție pentru persoanele acuzate de infracțiuni legate de consumul de droguri. Atelierele au avut ca scop principal promovarea unei abordări umanizate și eficiente, care să recunoască necesitatea tratării diferite a infracțiunilor comise fără intenția de înstrăinare, și să încurajeze integrarea măsurilor alternative în sistemul judiciar.

Prin discuțiile și activitățile desfășurate, participanții au fost încurajați să solicite efectuarea referatelor psihosociale de evaluare în cazurile asociate consumului de droguri, cu scopul de a depăși provocările existente în lucrul cu această categorie de persoane. Acest demers subliniază importanța unei colaborări strânse între diferiți actori din sistemul judiciar și entitățile de probațiune, în vederea adoptării unor practici care să favorizeze reintegrarea socială a consumatorilor sau dependenților de droguri.

Un alt aspect important al consolidării parteneriatelor a fost sprijinul primit de la Consiliul Europei în cadrul Proiectului "*Consolidarea reformelor din sistemul penitenciar, de probațiune și de îngrijire a sănătății în instituțiile de tip închis din Republica Moldova*". Acesta a facilitat realizarea mai multor acțiuni precum dezvoltarea unor noi programe probaționale, consolidarea capacităților personalului Inspectoratului Național de Probațiune în furnizarea de servicii de calitate și în promovarea procesului de reabilitare și reintegrare a minorilor în societate, cât și a susținut elaborarea documentelor de instruire inițială a consilierilor de probațiune, inclusiv curriculum-ul, manualele pentru formatori și participanți, și a facilitat cursul de instruire pilot pentru consilierii de probațiune debutanți.

Totodată, a fost facilitată vizita de studiu în Republica Cehia, în perioada 13-16 noiembrie, 2023. Scopul acestei vizite a fost înțelegerea mai profundă a practicilor și abordărilor specifice în domeniul justiției penale și facilitarea unui schimb constructiv de cunoștințe între cele două țări. Participanții s-au familiarizat cu organizarea și elementele inovatoare ale activității serviciului de probațiune (Medierea, Centrele de serviciu și programe, Casa de probațiune / liberare condiționată înainte de termen), formarea și dezvoltarea profesională a consilierilor de probațiune, precum și programele de resocializare existente pentru subiecții de probațiune. Noul sistem de evaluare a

riscurilor și necesităților „SARPO” și modul în care acesta este integrat digital a reprezentat un interes deosebit pentru delegația din Republica Moldova.

De asemenea, în perioada 05-07 septembrie 2023, Inspectoratul Național de Probațiune, în parteneriat cu Asociația pentru Justiție Penală Participativă și UNICEF Moldova, au efectuat o vizită de studiu la Direcția Națională de Probațiune din România. Această vizită a avut ca obiectiv principal familiarizarea cu practicile de utilizare a aplicației SERN – Scala de Evaluarea a Riscului și Nevoilor, utilizată la nivelul sistemului de probațiune românesc, cu scopul dezvoltării unui soft similar pentru serviciul de probațiune din Republica Moldova.

Agenda misiunii a avut un program variat cuprinzând vizite în teren la Serviciul de probațiune local din Ilfov, precum și discuții la nivelul Direcției Naționale de Probațiune pe aspecte ce țin de etapele dezvoltării softului, ciclul de culegere a datelor și informațiilor, integrarea SERN în managementul de caz, studiul comparativ, diferențele de risc între rezultatul SERN și cel clinic, analiza implementării softului. De asemenea, delegația a avut posibilitatea de a face un schimb de experiențe și bune practici privind procesele de colectare a datelor statistice și de evaluare a riscului și nevoilor.

Managementul resurselor umane și materiale a sistemului de probațiune

2.1. Managementul resurselor umane

Conform ordinului Ministrului Justiției nr.11 din 13 ianuarie 2023, cu privire la unele măsuri privind moratoriul la încadrarea în funcțiile publice, a fost suspendată încadrarea în funcțiile vacante din cadrul Inspectoratului Național de Probațiune pentru 57 unități, cu excepția celorla în privința cărora a fost anunțat concurs, în total fiind afectate 24 unități.

Pe parcursul anului curent au fost angajate 21 persoane (dintre care 4 din cadrul aparatului cenral și 17 în subdiviziunile teritoriale) (cu 41 de persoane mai puțin decât în anul 2022), demisionate 41 persoane (dintre care 9 din aparatul central și 32 din subdiviziunile teritoriale).

În evidența Direcției resurse umane sunt: 244 acte administrative de ordin general, 1468 acte administrative de ordin personal și 79 dispoziții.

Totodată, conform prevederilor art.28 al Legii nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, în cadrul Inspectoratului Național de Probațiune au fost ocupate funcțiile prin:

- Promovare: 3 funcții;
- Transfer: 3 funcții;
- Asigurarea interimatului funcției publice de conducere: 7 funcții.

În conformitate cu prevederile art.12 alin.(7) al Legii nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar și Hotărârii Guvernului nr. 1231 din 12 decembrie 2018 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, au fost atribuite următoarea treaptă de salarizare la 39 funcționari publici.

În temeiul art.33 și 34 din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, ținând

cont de rezultatele procedurii de evaluare a performanțelor individuale ale funcționarilor publici a fost conferit gradul de calificare imediat superior la 22 funcționari publici.

În temeiul art. 211 alin. (2) din Codul Muncii au fost revocate 3 sancțiuni disciplinare, iar unui funcționar public i-a expirat termenul sancțiunii disciplinare. Pe parcursul anului 2023 au fost sancționați 2 funcționari publici. Stagiul de practică, pe parcursul perioadei de referință a fost efectuat de 52 studenți

Pe parcursul anului 2023 au fost asigurate desfășurările procedurilor de evaluare a tuturor funcționarilor publici, cu stabilirea obiectivelor de activitate.

Evaluarea	Semestrul I	Semestrul II
Foarte bine	188	204
Bine	51	29
Satisfăcător	1	2

Informație despre concursurile efectuate pe parcursul anului 2023, pentru ocuparea funcțiilor publice vacante din cadrul INP:

Concursuri	Aparatul central	Subdiviziunile teritoriale	Total
Anunțate	102	131	22 (233 funcții)
Derulate			
Angajați în baza concursului	3	17	20

2.2. Dotarea birourilor de probațiune

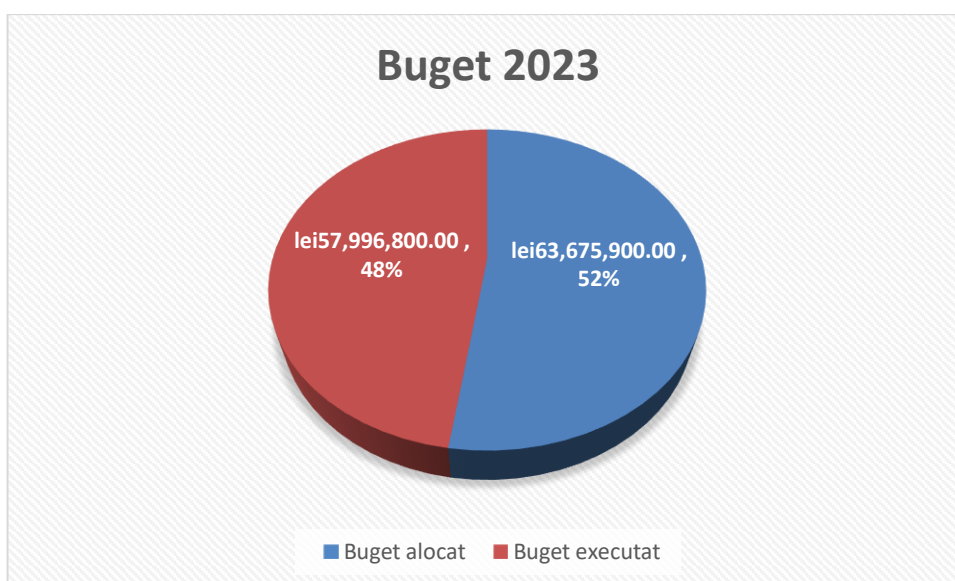
De la începutul anului 2023, s-au întreprins demersuri pentru asigurarea funcționalității birourilor de probațiune prin încheierea unor contracte de comod și locațiune. Astfel, au fost încheiate un total de 9 contracte de comod și 21 de contracte de locațiune, care au contribuit la asigurarea unor locații adecvate pentru desfășurarea activității de probațiune. În plus, sediile a altor 12 birouri de probațiune se află în gestiunea economică a Inspectoratului Național de Probațiune.

În decursul anului, Direcția Achiziții Publice și Patrimoniu a asigurat necesitățile activității de probațiune în funcție de fondurile bugetare aprobate. Au fost încheiate și derulate o serie de contracte pentru diverse servicii, cum ar fi servicii de telefonie mobilă, curățenie, întreținere sedii, întreținere și reparații auto, cursuri de pregătire profesională, servicii de medicină muncii, întreținere IT, furnizare de birotică și papetărie și multe altele.

În total, s-au încheiat și derulat circa 122 achiziții de servicii și produse pentru a asigura buna funcționare a birourilor de probațiune și a răspunde nevoilor specifice ale acestora.

2.3. Executarea bugetului

În vederea funcționării sistemului de probațiune, pentru anul curent au fost preconizate mijloace financiare în sumă de 63.675.900,00 lei. În perioada primului semestru, am înregistrat o execuție bugetară în valoare de 57.996.800,00 lei.

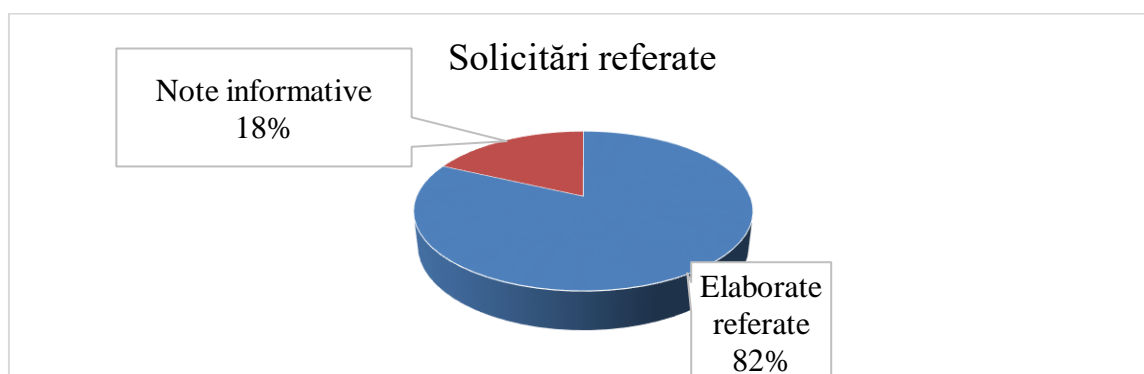

Activitatea de probațiune la nivel local

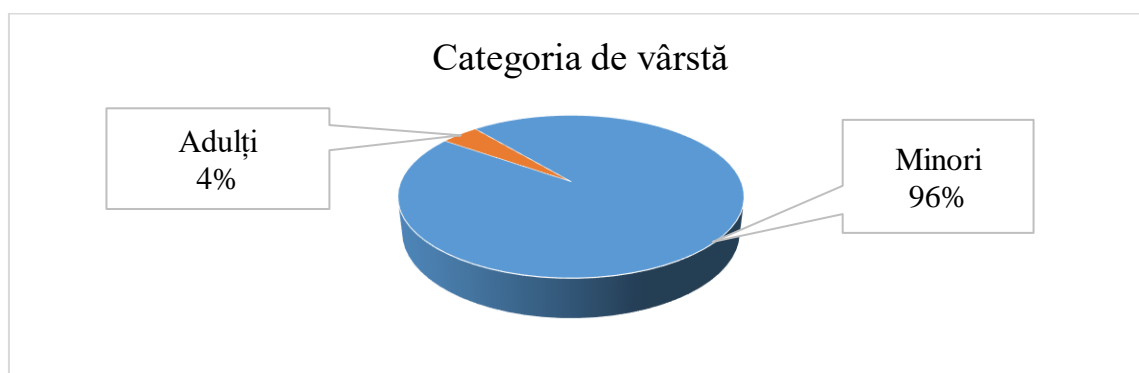
3.1. Principalele activități

Activitatea de probațiune prezentențială în privința subiecților de probațiune

O dimensiune extrem de importantă a activității de probațiune este probațiunea prezentențială. Elementul cheie al probațiunii prezentențiale îl constituie referatul prezentențial. În perioada de referință de către consilierii de probațiune au fost elaborate 557 referate și 123 note informative.

Categoria de vârstă: 557 – minori, 16 – adulți.

Numărul de referate întocmite dezagregat pe Birouri de Probațiune:

REFERATE ÎNTOCMITE								
1	BP Chișinău	111	14	BP Călărași	11	27	BP Drochia	7
2	BP Nisporeni	38	15	BP Criuleni	11	28	BP Strășeni	6
3	BP Anenii N	30	16	BP Basarab	10	29	BP Briceni	5
4	BP Orhei	30	17	BP Edineț	10	30	BP Ceadâr L	5
5	BP Cahul	27	18	BP Soroca	10	31	BP Ocnîța	5
6	BP Hîncești	27	19	BPDondușeni	9	32	BP Cantemir	3
7	BP Ialoveni	23	20	BP Dubăsari	9	33	BP Fălești	3
8	BP Telenești	23	21	BP Florești	9	34	BP Rîșcani	3
9	BP Căușeni	22	22	BP Leova	9	35	BP Comrat	2
10	BP Ungheni	18	23	BP Ștefan V	9	36	BP Taraclia	2
11	BP Bălți	17	24	BP Cimișlia	8	37	BP Bender	0
12	BP Sîngerei	17	25	BP Glodeni	8	38	BP Vulcănești	0
13	BPȘoldănești	12	26	BP Rezina	8	TOTAL		557

Categoriile de infracțiuni pentru care au fost solicitate referatele prezentințiale fiind, de cele mai dese ori:

- Contra patrimoniului (Art. 186-199) – 439 solicitări / 64%,
- Privind viața sexuală (Art. 171-175) – 47 solicitări / 7%,
- Contra vieții și sănătății persoanei (Art. 145-163) – 29 solicitări / 4%,
- Contra sănătății publice și conviețuirii sociale (Art. 211-222) – 25 solicitări / 4%,
- Contra familiei și minorilor (Art. 201-209) – 8 solicitări / 1%,
- Alte categorii – 142 solicitări / 20%.

Analiza calitativă a referatelor întocmite, a vizat capacitatea de a întocmi referate prezentințiale: analitice, informative, bine sintetizate.

Raportându-ne la criteriile de analiză calitativă constatăm, că referatele elaborate conțin informații relevante despre personalitatea bănuțului, învinuțului, inculpatului, oferind o evaluare profesională a naturii și cauzelor care au condus la un comportament infracțional al persoanei evaluate, precum și a posibilităților persoanei de a se reintegra în societate.

În procesul întocmirii referatului prezentințial, se atestă o abordare complexă și personalizată în raport cu făptuitorul, în contextul p.23 din Regulamentul nr. 299 din 02.05.2018, fiind formulate de către consilierul de probațiune concluzii cu privire la oportunitatea sau inoportunitatea aplicării unei anumite măsuri de ordin penal în raport cu personalitatea celui evaluat, a programelor probaționale sau educaționale.

Monitorizarea implementării programelor de intervenție

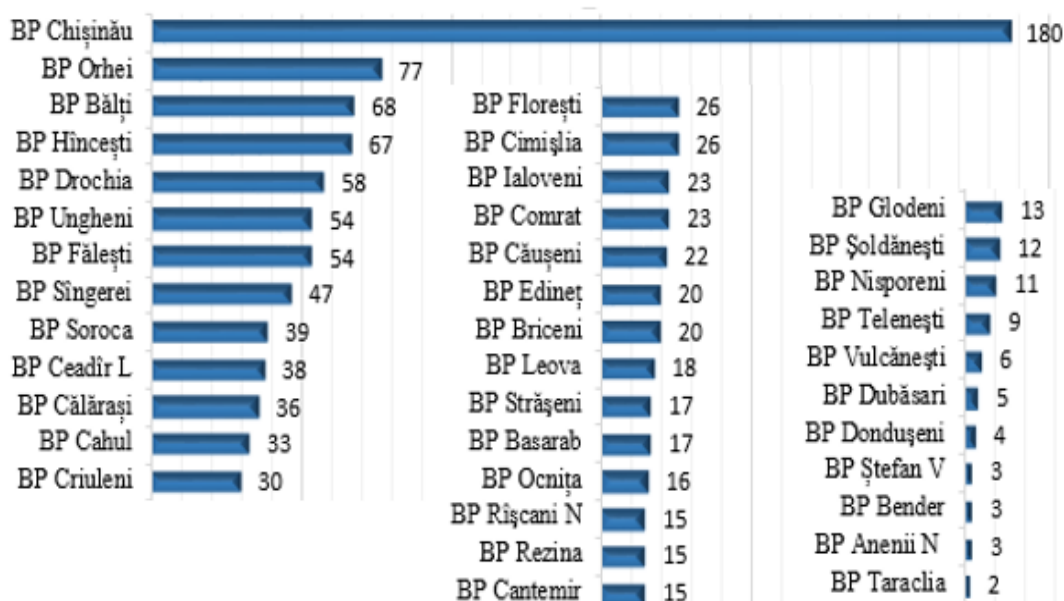
În perioada de referință au fost continuate acțiunile de aplicare și monitorizare la nivel național a programelor specializate de lucru cu persoanele condamnate.

Programele probaționale s-au aplicat ulterior evaluării inițiale a subiecților probațiunii, respectându-se criteriile de eligibilitate, principiile riscului, nevoilor (focusate pe nevoia criminogenă identificată).

Astfel, în perioada raportată au fost aplicate 10 programe probaționale, fiind implicate 1364 persoane:

1. *Programul de reducere a abuzului de substanțe (PRAS)*, implicate 89 persoane: 4 minori, 85 adulți;
2. *Program probațional de diminuarea agresivității*, implicate 67 minori;
3. *Programul pentru reducerea comportamentelor pre-delinvenționale și infracționale ale copiilor și adolescenților aflați la risc*, implicați 4 minori;
4. *Programul de pregătire pentru liberare a persoanelor care execută o pedeapsă privativă de libertate*, implicate 132 persoane;
5. *Programul „Motivația spre schimbare”*, implicate 142 persoane;
6. *Programul de asistență și consiliere a agresorilor familiari*, implicate 74 persoane;
7. *Programul de consiliere individuală ”Unu la Unu”*, implicate 176 persoane: 24 minori, 152 adulți;
8. *Program educativ „Cetățenie activă”*, implicate 100 persoane;
9. *Programul probațional For CV* implicați 22 minori,
10. *Programul probațional antialcoolic și antidrug*, implicate 558 persoane.

Implicarea persoanelor în programe per subdiviziuni teritoriale:

Remarcăm la palierul de derulare a programelor probaționale, rata relativ redusă a sentințelor cu obligația proactivă „de a participa la programe probaționale,, raportat la obligațiile restrictive.

Pe parcursul anului 2023 au parvenit spre executare 597 sentințe cu obligația de a participa la programe probaționale, ceea ce constituie 27%, raportat la numărul total de sentințe parvenite pe supraveghere – 2182 (art. 90,91, 96 Cod penal).

În comparație cu aceeași perioadă a anilor precedenți se atestă o rată în creștere a hotărârilor judecătorești cu aplicarea obligației de a participa la programe probaționale: 2020-10,8%; 2023-27%.

Rata de executare a bugetului dezagregat pe Birouri de Probațiune:

2023		Nr pers cu oblig de a trece program probaț/FLUX	Nr pers care au executat obligaț cu programe probț	Rata de executare a obligațiilor	Parvenire sentințe supraveghere (art. 90,91, 96 CP)	dintre care cu obligația de a trece program probațional	Rata de parvenire a sentințelor cu obligații de a trece program probațional
1	BP Chișinău	175	86	49	410	111	27
2	BP Anenii N	1	1	100	52	0	0
3	BP Bălți	57	30	53	118	32	27
4	BP Basarab	16	10	63	20	14	70
5	BP Bender	4	2	50	20	4	20
6	BP Briceni	11	10	91	26	10	38
7	BP Cahul	21	9	43	72	6	8
8	BP Cantemir	6	3	50	30	4	13
9	BP Căușeni	11	5	45	56	5	9
10	BP Călărași	24	12	50	56	14	25
11	BP Comrat	10	5	50	33	10	30
12	BP Criuleni	20	9	45	47	14	30
13	BP Cimișlia	28	13	46	25	17	68
14	BP Ceadr L	41	22	54	52	30	58
15	BP Dondușeni	8	2	25	16	6	38
16	BP Drochia	24	8	33	55	24	44
17	BP Dubăsari	7	2	29	22	3	14
18	BP Edineț	0	0		61	0	0
19	BP Fălești	36	26	72	82	28	34
20	BP Florești	10	5	50	73	7	10
21	BP Glodeni	11	7	64	42	11	26
22	BP Hîncești	22	12	55	66	17	26
23	BP Ialoveni	25	17	68	63	20	32
24	BP Leova	20	12	60	30	15	50
25	BP Nisporeni	9	3	33	54	5	9
26	BP Ocnița	10	3	30	44	7	16
27	BP Orhei	95	57	60	87	80	92
28	BP Rezina	15	0	0	32	13	41
29	BP Rîșcani N	9	2	22	37	2	5
30	BP Sîngerei	14	4	29	61	10	16
31	BP Soroca	12	7	58	78	12	15
32	BP Strășeni	26	11	42	52	19	37
33	BP Șoldănești	13	6	46	21	8	38
34	BP Ștefan V	8	1	13	30	8	27
35	BP Taraclia	3	0	0	23	2	9
36	BP Telenești	14	14	100	38	14	37
37	BP Ungheni	20	9	45	73	13	18
38	BP Vulcănești	7	3	43	25	2	8
TOTAL		843	428	51	2182	597	27

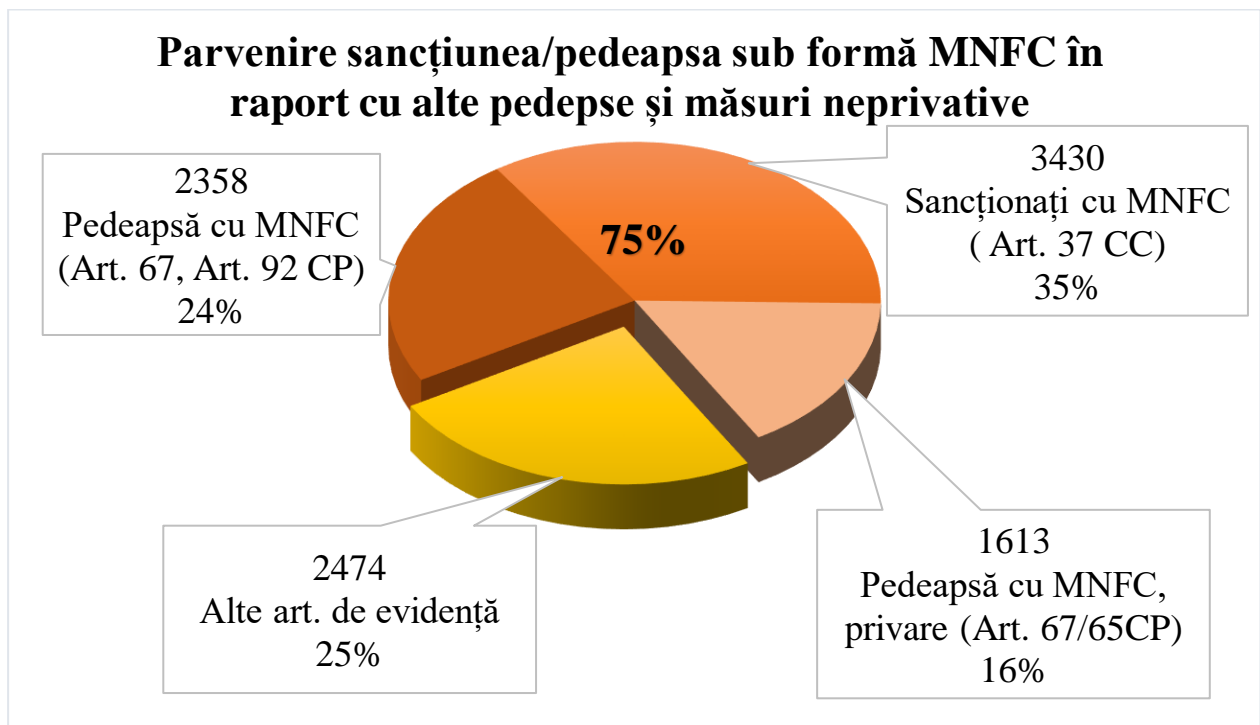
În sensul aplicării programelor probaționale la o rată sporită, precum și extinderii paletii de obligații, îndeosebi a celor proactive, sistemul de probațiune a înaintat propuneri de modificare și completare a cadrului normativ (art.90 al.6 CP).

În cotextul referirii subiecților către instituțiile specializate, este dezvoltată o bună cooperare cu instituțiile specializate din comunitate (Centrul de asistență și consiliere pentru agresorii familiari din Drochia, Centrul de Sănătate Mentală) în implementarea programului de consiliere a agresorilor familiari, a consumatorilor de alcool și drog. Astfel, în perioada raportată 106 persoane au fost referite pentru implicare în programe.

Executarea pedepsei penale/sanctiunii contravenționale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității

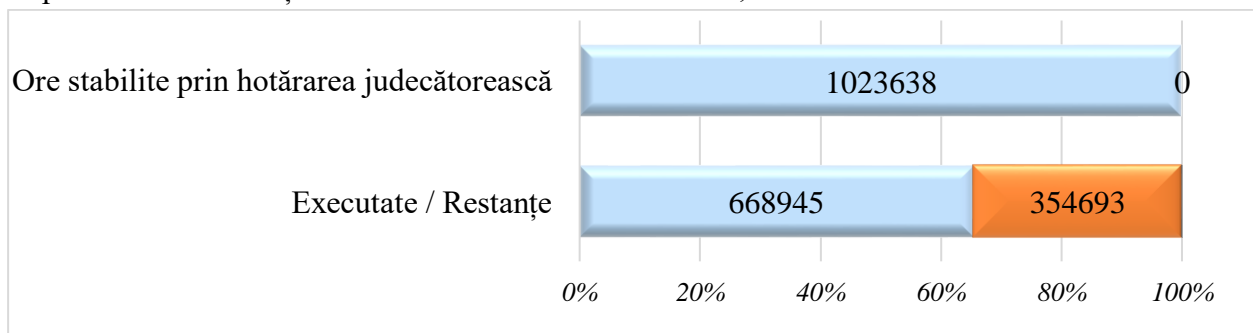
În perioada anului 2023 au parvenit spre executare 7401 hotărâri judecătorești cu aplicarea sancțiunii/pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității (pedepse penale - 3971, sancțiuni contravenționale – 3430).

Analiza generală a datelor statistice face posibilă delimitarea între numărul celorlalte categorii de subiecți ai probațiunii luați în evidență în perioada raportată (2317) și numărul subiecților cărora le-a fost aplicată MNFC, constatând că ponderea condamnărilor/sanționărilor la muncă neremunerată în folosul comunității este relativ mare, constituind 75 % în raport cu alte sancțiuni și măsuri neprivative.

Raportat cu aceeași perioadă a anilor precedenți se atestă o rată în creștere a hotărârilor judecătorești cu aplicarea sancțiunii contravenționale/pedepsei penale, sub formă de munca neremunerată în folosul comunității: 2020-66%; 2023-75%.

În perioada de referință au fost real executate 668945 ore, din totalul orelor stabilite 1023638:

În interpretarea datelor privind rata executării, reținem câteva aspecte, ce influențează direct rezultatele: demersuri înaintate, persoane dispuse în căutare, cereri de întrerupere a executării, hotărâri parvenite recent spre executare.

În rezultatul calculelor efectuate, estimăm o sumă de **15 833 923** lei economii la bugetele locale, ca urmare a executării pedepsei penale/sanctiunii contravenționale sub formă de munca neremunerată în folosul comunității.

Estimările s-au efectuat, luându-se în calcul cuantumul minim al salariului în sectorul real și numărul orelor real executate.

Economii la bugetul statului				15 833 923 lei			
1	BP Chișinău	1484204		20	BP Ștefan V		353322
2	BP Cahul	736326		21	BP Rîșcani N		338079
3	BP Ungheni	727197		22	BP Telenești		330942
4	BP Bălți	710218		23	BP Ceadâr L		314385
5	BP Drochia	680299		24	BP Strășeni		301864
6	BP Orhei	628391		25	BP Ocnîța		299378
7	BP Sîngerei	613787		26	BP Cantemir		294526
8	BP Soroca	562896		27	BP Călărași		290242
9	BP Fălești	513734		28	BP Anenii N		280513
10	BP Ialoveni	510183		29	BP Comrat		279330
11	BP Nisporeni	494514		30	BP Cimișlia		255565
12	BP Edineț	474655		31	BP Taraclia		237789
13	BP Hîncești	468690		32	BP Rezina		228818
14	BP Dondușeni	438747		33	BP Șoldănești		226475
15	BP Criuleni	408639		34	BP Dubăsari		197834
16	BP Briceni	393040		35	BP Leova		182212
17	BP Florești	389561		36	BP Vulcănești		165903
18	BP Glodeni	382531		37	BP Bender		141736
19	BP Căușeni	381608		38	BP Basarab		115794

Subiecții probațiunii au fost antrenați la muncă în folosul comunității în instituții non-profit sau organizații cu scop social, precum grădinițe, spitale, centre de plasament, centre pentru persoane cu dizabilități.

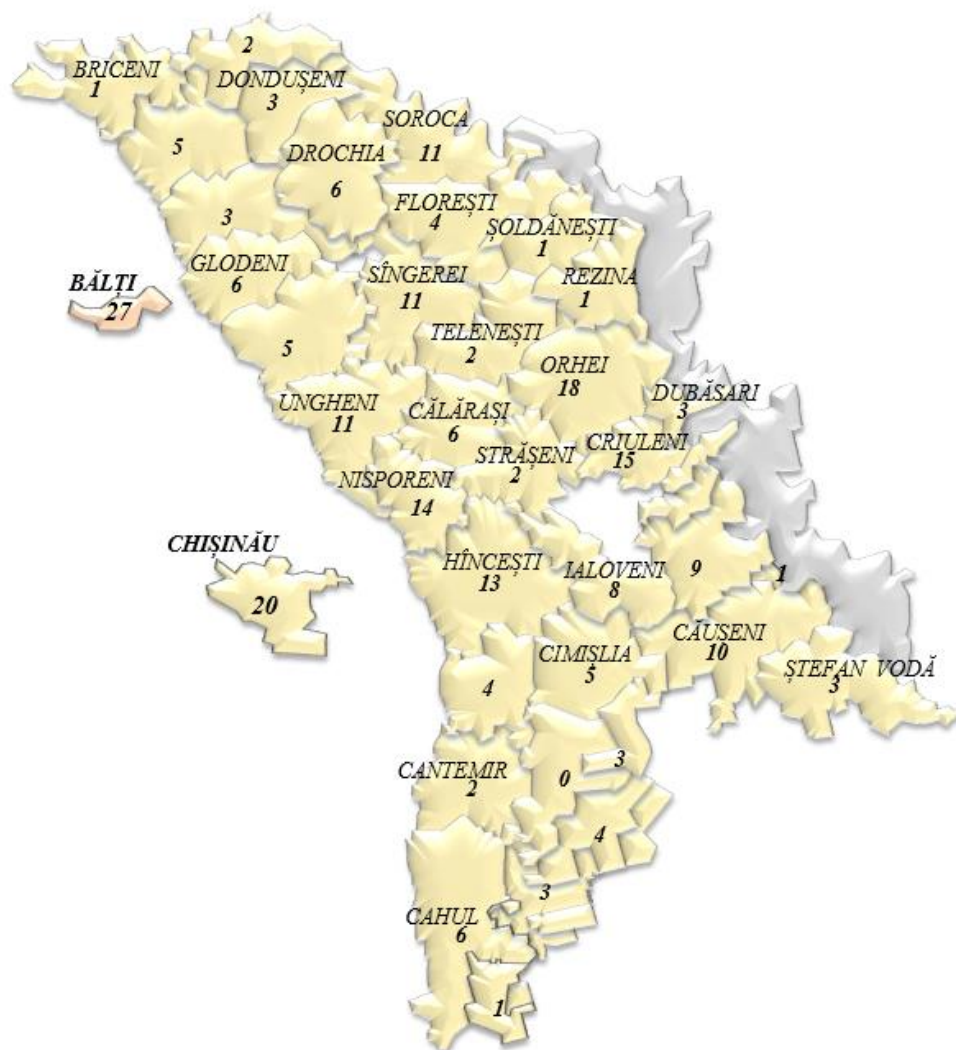
Analiza datelor prezentate atestă o rată redusă a eschivării cu rea-voință de la executarea sancțiunii contravenționale/pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, astfel în privința a 368 subiecți (3,67%) a fost înlocuită sancțiunea contravențională/pedeapsa penală aplicată cu arest contravențional/inchisoare (din 10032).

Monitorizarea activităților de resocializare și reintegrare a minorilor, aplicarea programelor specializate de lucru cu minorii, identificarea cauzelor delictvenței juvenile.

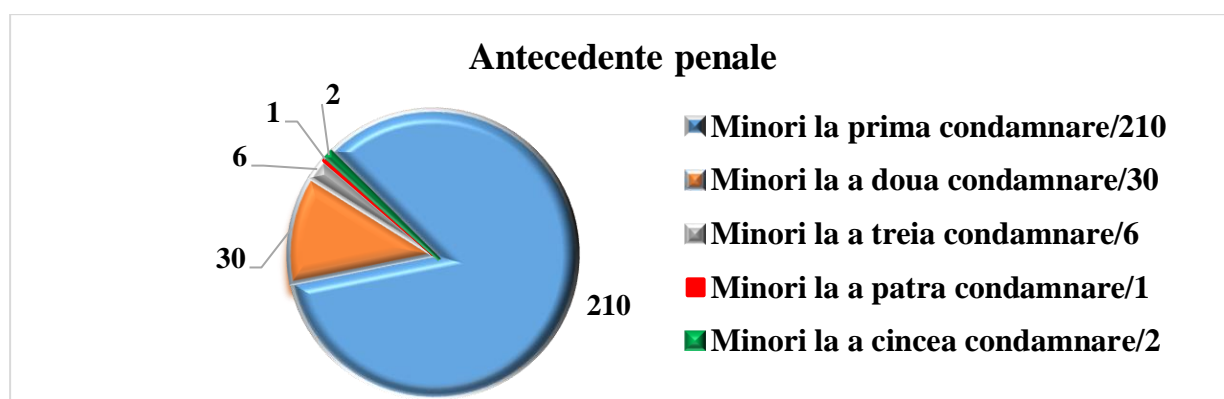
Activitatea de probațiune desfășurată în privința minorilor ține cont de respectarea interesului

superior al copilului în scopul protecției temporare a copilului aflat în dificultate, în vederea reintegrării lui în societate.

În perioada de referință birourile de probațiune au gestionat un număr de 249 dosare în privința minorilor, preponderentă fiind suspendarea condiționată a executării pedepsei, 77%.

Referitor la profilul subiectului probațiunii minor, se constată: dintre cei subiecți minori aflați în evidența probațiunii pe parcursul perioadei de raportare: **210** minori sunt la prima condamnare, 30 minori sunt la a doua, 6 minori sunt la a treia și un minor la a patra condamnare, 2 minori la a cincea condamnare.

Categoriile de infracțiuni comise de minori fiind: infracțiuni contra patrimoniului, infracțiuni contra sănătății publice și convențurii sociale, infracțiuni contra vieții și sănătății persoanei, infracțiuni contra ordinii publice, în special, huliganismul și infracțiuni privind viața sexuală.

	Categoria de infracțiuni	Art.de condam.	Nr. minori	%
1	Furtul	186	78	31%
2	Huliganismul	287	29	12%
3	Infracțiuni privind viața sexuală	171-175	8	3%
4	Jaful	187	23	9%
5	Tâlhărie	188	5	2%
6	Conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de alte substanțe	264/1	9	4%
7	Circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogii acestora fără scop de înstrăinare	217	1	0%
8	Alte articole		96	39%
TOTAL			249	100%

Rezultatele evaluărilor subiecților minori stabilesc următoarele cauze, ce prevalează la instaurarea comportamentului infracțional la minori:

Raportat la rezultatele evaluării, consilierii de probațiune desfășoară intervenții, adaptate la nevoile minorului, riscului de săvârșire a unor noi infracțiuni și altor particularități ale cazului.

Asistența minorilor a fost oferită nemijlocit de către consilierii de probațiune sau prin intermediul specialiștilor din instituțiile specializate din comunitate.

Pe parcursul perioadei de referință subiecții de probațiune minori au beneficiat de consiliere psihologică (24 minori); consiliere juridică (11 minori); suport material (17 minori); cursuri gratuite de formare profesională (15 minori) și angajare în câmpul muncii (2 minori); cazare (3 minori); fiind antrenați în activități cultural-educative (33 minori).

Consilierii de probațiune în colaborare cu instituțiile guvernamentale și neguvernamentale au evaluat condițiile de trai și respectarea obligațiilor părintești (40 minori), au identificat copii aflați în dificultate și întreprins măsuri de protecție a acestora (4 minori); au informat privind locurile de muncă vacante și condițiile de ocupare ale acestora (26 minori).

În scopul reintegrării sociale și facilitării procesului de schimbare a comportamentului delinvent a minorilor, consilierii de probațiune au utilizat instrumente specializate, precum sunt programele probaționale.

În perioada raportată, în privința minorilor au fost aplicate 6 programe probaționale (educative și cognitiv-comportamentale), fiind implicați 106 minori.

Analiza datelor privind comiterea infracțiunilor repetat și stabilirea cauzelor ce au determinat reintegrarea comportamentului infracțional

Analiza datelor prezentate de către birourile de probațiune atestă faptul, că în perioada de referință, 228 subiecți au comis repetat crimă din 13297, ceea ce constituie o rată procentuală de 1,7%.

Articolul de evidență a persoanelor care au comis crimă repetat:

	Articolul de evidență în probațiune	Nr. persoanelor care au comis crimă repetat	%
1	Art. 65 CP	25	11%
2	Art. 67 CP	32	14%
3	Art. 65/67CP	7	3%
4	Art. 90 CP	151	66%
5	Art. 91CP	13	6%
	Total	228	100%

Referitor la categoria de infracțiuni comise repetat, datele statistice atestă că prevalează categoriile de infracțiuni, precum:

- infracțiuni contra patrimoniului,
- infracțiuni în domeniul transporturilor,
- infracțiuni contra sănătății publice și conviețuirii sociale,
- infracțiuni contra vieții și sănătății persoanei,
- infracțiuni contra ordinii publice, în special, huliganismul.

În rezultatele evaluării subiecților de probațiune, au fost determinate cauzele comiterii repetate a infracțiunilor:

- consumul de alcool / drog ;
- atitudini în favoarea săvârșirii infracțiunii;
- carențe socio-educative, tulburări de comportament, agresivitate, impulsivitate
- influența grupului de prieteni, presiunea grupului, apartenența la grupuri infracționale/violente;
- situație materială și financiară deficitară,
- lipsa unei modalități constructive de petrecere a timpului liber, lipsa unei ocupații – loc de muncă.

În vederea diminuării nivelului riscului de recidivă sunt întreprinse acțiuni, ce țin de:

- Intensificarea supravegherii subiecților probațiunii;
- Planificarea intervențiilor axate pe nevoile subiecților, raportat nivelului de risc estimat;
- Evaluarea și monitorizarea continuă a procesului de supraveghere;
- Implicarea subiecților probațiunii în programe probaționale;
- Dezvoltarea și consolidarea unui mecanism eficient de cooperare cu partenerii comunitari, ce oferă un spectru larg de servicii integrate, întru acoperirea nevoilor speciale ale subiecților probațiunii.

Monitorizarea electronică

Direcția de Monitorizare Electronică (ME) a avut un rol esențial în aplicarea sistemului de monitorizare electronică, asigurând supravegherea și controlul persoanelor care se încadrează în anumite categorii prevăzute de lege.

În primul rând, monitorizarea electronică a fost aplicată persoanelor liberate de pedeapsă penală în conformitate cu articolul 89 din Codul Penal al Republicii Moldova nr. 985/2002. Aceasta a avut scopul de a asigura o supraveghere eficientă asupra persoanelor eliberate, astfel încât să se respecte obligațiile și restricțiile impuse în vederea reintegrării lor în societate.

De asemenea, ME a fost utilizată și pentru controlul condamnaților care se deplasează fără escortă sau însoțire și/sau pentru cei care se deplasează pe o durată scurtă în afara penitenciarului, în conformitate cu prevederile articolului 216 și 217 din Codul de Executare al Republicii Moldova nr. 443/2004.

Un alt domeniu în care s-a aplicat monitorizarea electronică a fost pentru persoanele cărora li s-a impus o măsură preventivă cu stabilirea anumitor obligații sau restricții. Aceasta a permis supravegherea adecvată a acestor persoane, asigurându-se că respectă măsurile preventive stabilite de către instanțele de judecată.

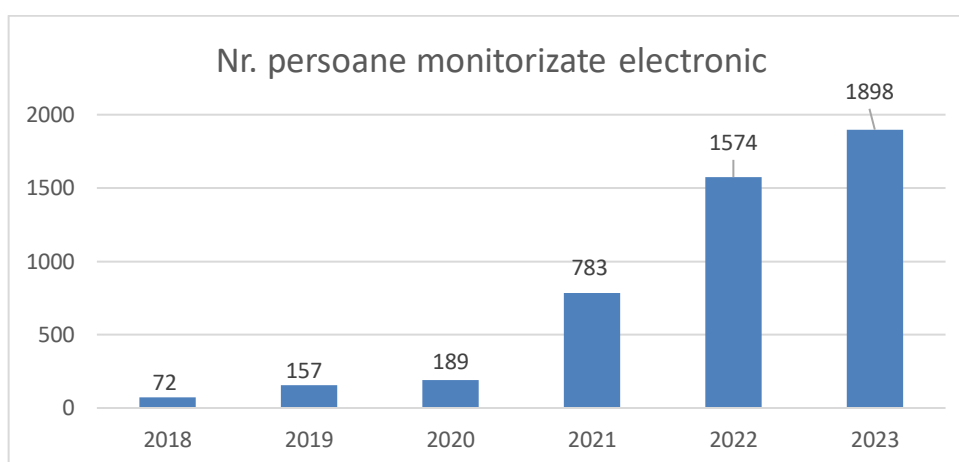
Un alt aspect important a fost aplicarea ME în cazurile de violență în familie. Astfel, persoanele bănuite, învinuite sau inculpate de comiterea faptelor de violență în familie, precum și victimele sau membrii familiilor acestora au fost supuși monitorizării electronice în scopul verificării respectării obligațiilor impuse agresorilor.

Pe parcursul anului 2023, activitatea Direcției de Monitorizare Electronică a fost asigurată de 12 angajați, care au gestionat un număr total de 1898 de persoane supuse monitorizării electronice.

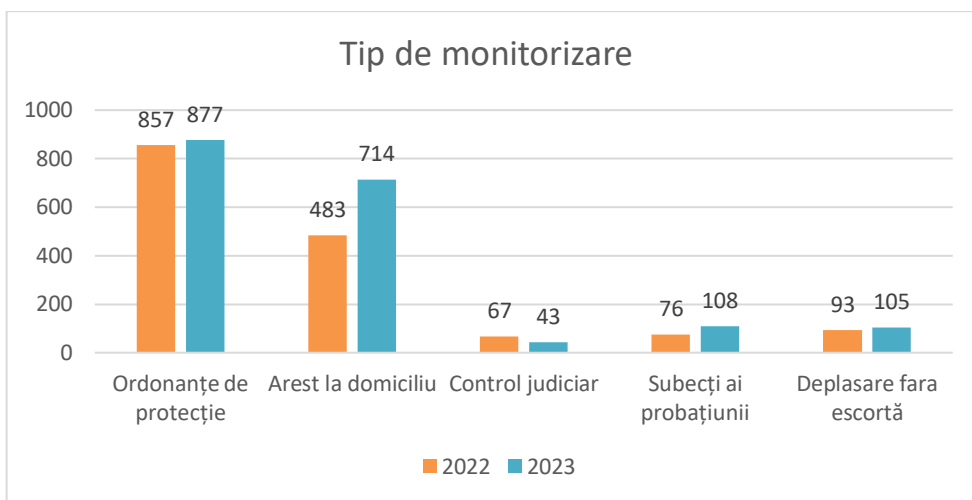
Numărul de persoane monitorizate dezagregat pe tipul de monitorizare pe parcursul anului 2023:

<i>Tip monitorizare</i>	<i>Total monitorizați din cei parveniți în anul 2023</i>	<i>Rămase din 2022</i>
<i>Subiecți ai probațiunii</i>	70	38
<i>Arest la domiciliu</i>	714	51
<i>Control judiciar</i>	39	4
<i>Deplasare fără escortă</i>	79	26
<i>Ordonanță de protecție (agresor - victimă)</i>	767	110
<i>Total</i>	1669	229

De asemenea, observăm o creștere numerică a persoanelor monitorizate electronic din momentul implementării acestei măsuri din 2018.

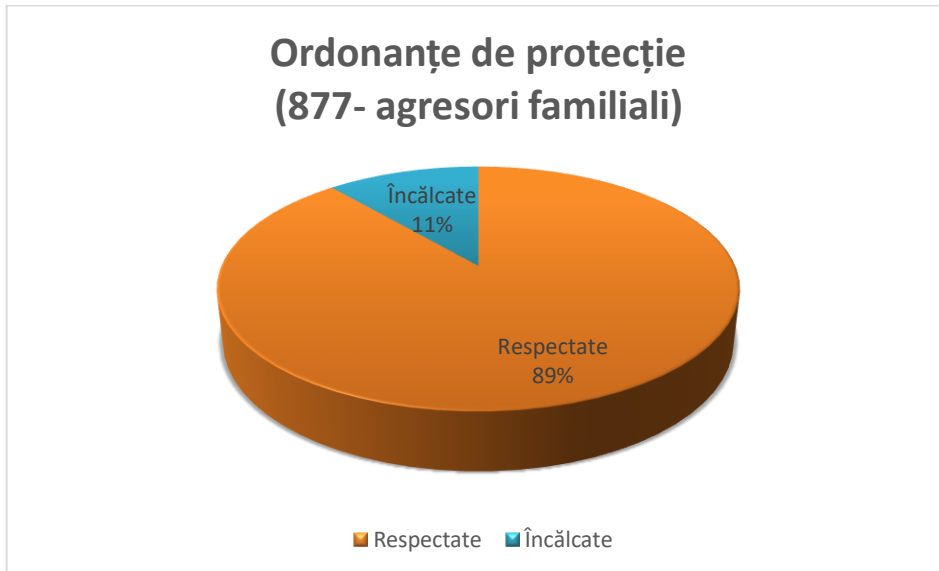

După cum putem observa, implementarea sistemului de monitorizare electronică, conform prevederilor Legii nr. 85 adoptată de Parlamentul Republicii Moldova la 11.06.2020 și intrată în vigoare la 03 ianuarie 2021, a avut un impact semnificativ asupra numărului de subiecți supuși monitorizării electronice. Această lege a introdus monitorizarea electronică a agresorilor familiari imediat după pronunțarea ordonanței de protecție a victimei violenței în familie. De asemenea, legea a oferit și posibilitatea victimelor și membrilor familiei acestora să fie monitorizați electronic, cu acordul lor în formă scrisă.

Pe parcursul perioadei de raportare, au parvenit spre executare 933 de ordonanțe de protecție, iar monitorizați electronic au fost 767 + (110 agresori din 2022) total 877 de subiecți (*agresori familiari*), 850 – bărbați, 27 – femei și 1112 - victime.

În procesul supravegherii modului de respectare a măsurilor de protecție, s-a constatat că de către agresori, au fost încălcate 99 de ordonanțe de protecție, cu sesizarea 112. Astfel, se constată că, din numărul total de subiecți (agresori familiari) monitorizați electronic – 877 (100%), au respectat măsurile de protecție – 778 de subiecți (89 %).

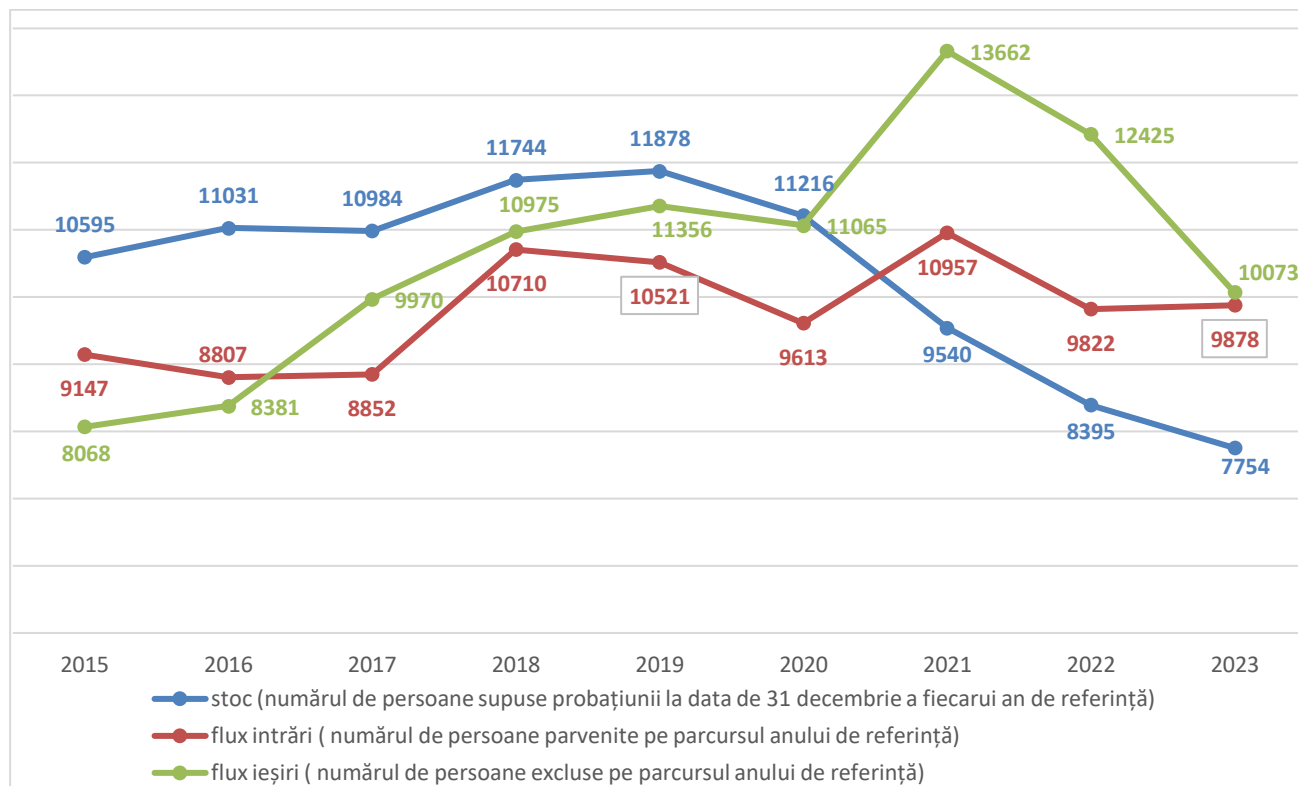
Raportăm că, începând cu implementarea monitorizării electronice pentru agresorii familiari în 2021, rata de recidivă a scăzut progresiv: în 2021 a fost de 19%, în 2022 a fost de 17%, iar în anul 2023 a scăzut la 11%. Acest fapt indică că monitorizarea electronică poate fi un instrument eficient în asigurarea respectării măsurilor de protecție stabilite în ordonanțele de protecție și a contribuit la creșterea siguranței victimelor de violență familială.

3.2. Analiza activității de probațiune – date statistice

Persoane în evidența sistemului de probațiune

La data de 31 decembrie a anului 2023 consilierii de probațiune – manageri de caz, lucrau cu 7754 de persoane supravegheate, fluxul de intrări pe parcursul anului 2023 constituie 9878 persoane; la acestea se adăugat lucrul cu 10073 persoane supravegheate care au ieșit din evidențele birourilor de probațiune, pe parcursul anului 2023.

Nr. persoane în evidența sistemului de probațiune

Distribuția activității de asistență și consiliere

Procesul de intervenție în cadrul birourilor de probațiune a implicat o permanentă monitorizare și evaluare a cazurilor, având ca scop urmărirea modului în care beneficiarii corectează comportamentul sau soluționează problemele lor, precum și identificarea modificărilor apărute în situația lor. Această evaluare a avut drept scop aprecierea în ce măsură aceste schimbări influențează riscul de a comite noi infracțiuni și perspectivele lor de reintegrare socială, pentru a putea adopta măsuri corespunzătoare.

Pentru acordarea asistenței și consilierii necesare, birourile de probațiune au colaborat cu diferiți actori comunitari din rețeaua socială. Acești actori includ angajații organelor afacerilor interne, procuraturii, instituțiilor penitenciare, administrației publice locale, serviciilor de protecție socială, instituțiilor de învățământ, medicale și comunităților religioase, agențiilor teritoriale pentru ocuparea forței de muncă și asociațiilor obștești. Prin intermediul acestor colaborări, subiecții de probațiune au fost îndrumați către instituțiile specializate care să le ofere asistența necesară.

Atunci când subiectul de probațiune a acceptat să primească serviciile de asistență din partea autorităților publice, organizațiilor necomerciale sau a unui specialist în domeniu, consilierii de probațiune au acționat ca intermediari și i-au referit către instituția sau persoana respectivă. Astfel, pe parcursul anului 2023, subiecții de probațiune au beneficiat de asistență în conformitate cu nevoile identificate:

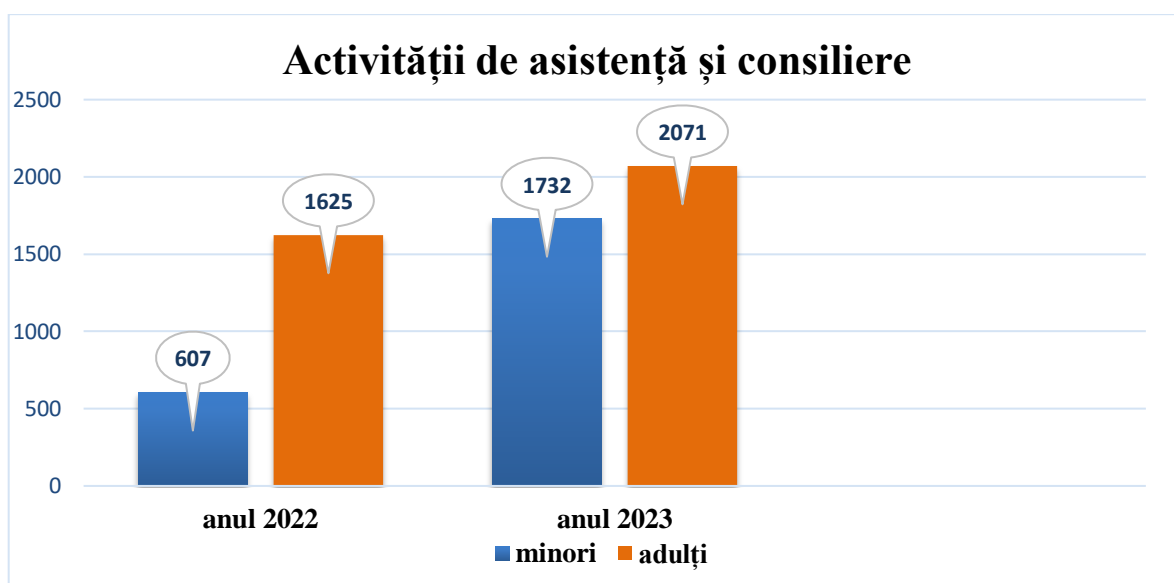
Serviciile prestate/ Instituție implicată		Instituții publice		Instituții private		TOTAL
		minori	adulți	minori	adulți	
1.	Servicii de ocupare a forței de muncă.	17	299	-	12	328
2.	Oferirea cursurilor gratuite de formare profesională.	8	32	-	-	40
3.	Angajarea în câmpul muncii.	5	96	1	32	134
4.	Perfectarea și eliberarea actelor de identitate; Restabilirea actelor de identitate.	8	161	-	3	172
5.	Consiliere psihologică.	76	82	-	1	159
6.	Consiliere familială.	61	82	-	-	143
7.	Consiliere educațională.	52	82	-	-	134
8.	Consiliere și reabilitare psihosocială.	9	26	-	-	35
9.	Asistență juridică.	6	167	-	3	176
10.	Consultații medicale.	7	113	-	7	127
11.	Servicii de reabilitare/recuperare.	-	1	-	-	1
12.	Tratament narcologic.	-	8	-	-	8
13.	Tratament alcoolic.	-	25	-	-	25
14.	Servicii de prevenire/testare.	751	30	-	49	830
15.	Ajutor social/material.	13	83	4	48	148
16.	Plasament temporar; Cazare.	0	6	0	0	6
17.	Activități cultural-educative.	714	319	-	304	1337
TOTAL		1727	1612	5	459	3803

În perioada anului 2022, birourile de probațiune au oferit peste 2200 de servicii de asistență subiecților probațiunii. Aceste servicii au fost furnizate pentru a sprijini beneficiarii în corectarea comportamentului și pentru a rezolva problemele lor, contribuind la reducerea riscului de recidivă și la reintegrarea lor socială.

În perioada anului 2023, numărul serviciilor de asistență acordate a crescut semnificativ, ajungând la peste 3800. Această creștere arată eforturile continue ale birourilor de probațiune de a spori gradul de implicare și asistență acordată subiecților pentru a asigura o reintegrare mai eficientă și de succes în comunitate.

În ceea ce privește subiecții minori, pe parcursul anului 2022, 394 de minori au fost implicați în activități culturale educative în cadrul programului de probațiune. În anul 2023, numărul minorilor implicați în astfel de activități a fost de 714. Aceste activități culturale educative au avut ca scop să ofere subiecților minori oportunități de dezvoltare personală și educație, într-un mediu pozitiv și constructiv.

Referitor la subiecții adulți, în ceea ce privește serviciile de ocupare a forței de muncă, în perioada anului 2022 au fost asistați 184 de persoane adulte. În perioada anului 2023, numărul persoanelor adulte asistate în acest sens a crescut semnificativ, ajungând la 299. Aceste servicii de ocupare a forței de muncă au avut ca scop să ofere subiecților adulți șanse mai mari de reintegrare pe piața muncii, facilitând astfel procesul de reintegrare socială.

Distribuția obligațiilor impuse prin hotărâre judecătorească

În ciuda eforturilor depuse în ultimii ani în organizarea Atelierelor de lucru regionale cu reprezentanții sistemului judecătoresc, se observă că rata aplicării obligațiilor pro active rămâne semnificativ mai mică în comparație cu cele restrictive. În perioada de referință, din cele 2415 obligații stabilite, mai mult de 60% au avut obligația de a nu-și schimba domiciliul fără acordul organului competent, aproximativ 19% au avut obligația de a participa la programe probaționale, iar în jur de 4% au avut obligația de a presta muncă neremunerată în folosul comunității.

Aceste cifre indică o pondere mai mare a obligațiilor restrictive în comparație cu cele proactive, cum ar fi participarea la programe de reintegrare socială. Acest aspect poate sugera o nevoie de revizuire și îmbunătățire a abordării și promovării programelor de reintegrare, astfel încât să poată fi încurajată o implicare mai activă și mai eficientă a persoanelor sancționate în aceste programe.

Consilierii de probațiune trebuie să acorde o atenție specială în identificarea nevoilor individuale ale persoanelor sancționate și să ofere sprijin și orientare adecvată pentru a asigura o implicare mai consistentă în programele de reintegrare socială. Prin dezvoltarea și promovarea unor programe eficiente și personalizate, se poate stimula mai bine procesul de reintegrare socială a persoanelor sancționate și se pot reduce riscurile de recidivă în societate.

Nr. obligațiilor stabilite pentru anul 2023

Obligații stabilite	Nr. obligațiilor stabilite pentru anul 2023
Să nu-și schimbe domiciliul fără acordul organului competent	1452
Să nu frecventeze anumite locuri	97
c) Să urmeze un tratament în caz de alcoolism, narcomanie, toxicomanie sau de boală venerică	37
c ¹) Să participe la un program special de tratament sau de consiliere în vederea reducerii comportamentului violent	69
Să acorde o susținere materială familiei victimei	4
Să repare daunele cauzate în termenul stabilit de instanță	15

Să participe la programe probaționale	468
Să presteze munca neremunerată în folosul comunității	167
Să fie supus monitorizării electronice	106

Promovarea imaginii și vizibilitatea sistemului de probațiune

În scopul promovării pedepselor neprivative de libertate, birourile de probațiune au desfășurat numeroase activități de informare și sensibilizare cu privire la eficiența și avantajele pedepselor alternative, având ca scop promovarea justiției restaurative și asigurarea securității publice. Aceste activități au avut loc la nivel național și au fost susținute de diferiți actori comunitari.

Campaniile de informare organizate pe parcursul celor șase luni s-au axat pe diverse tematici relevante și au fost implicate un total de 38 de birouri de probațiune, care au desfășurat activități educative și de informare, cum ar fi seminare, lecții publice și mese rotunde, atât cu profesioniștii din domeniul conex tematicii, cât și cu publicul larg. În plus, au fost distribuite peste 4000 de materiale informative pentru a ajuta la conștientizarea și informarea cetățenilor cu privire la beneficiile pedepselor neremunerative de libertate și a măsurilor de probațiune.

De asemenea, au fost organizate 8 campanii naționale tematice, care au implicat un număr de 568 actori comunitari. Aceste campanii au abordat subiecte importante precum violența în familie, consumul și traficul ilicit de droguri, responsabilitatea penală a minorilor și delincvența juvenilă, alcoolul la volan și importanța mediului familial sănătos.

În total, aceste activități au inclus distribuirea a 245 de materiale informative pe panouri și distribuirea. De asemenea, în perioada raportată, în presa raională au fost publicate 19 articole ce vizează activitatea de probațiune. Articolele au fost publicate de către birourile de probațiune: Ialoveni - ziarul IALOVENI”, articolul: ”Munca neremunerată în folosul comunității”; Glodeni - ziarului raional „Cîmpia Glodenilor, articolul: ” Indiferența provoacă delicvența!”, ”Munca neremunerată în folosul comunității – tip de pedeapsă penală non-privativă de libertate” ; „Alcoolul la volan, realitatea e dură”; ”Despre munca neremunerată în folosul comunității”. Drochia –ziarul ”Glia Drochiană”, articolul: ”Drink&Drive – Program probațional ce educă conducătorii prinși băuți la volan”, ”Program probațional Drink&Drive – fiind un model de reabilitare a șoferilor depistați la volan în stare de ebrietate”; ”Probațiunea- alternativă la detenție”; ”Violența în familie – durerea nu trece dacă taci”; ”Eliberarea înainte de termen”. Orhei – ziarul ”Opinia Liberă”, articolul: ”Să consumi alcool și să conduci este o crimă!”; Cășărași – ziarul ”Expresul”, articolul:”Donează o carte pentru persoane aflate în dificultate”; În cadrul Campaniei Internaționale ”16 zile de activism împotriva violenței în bază de gen” a fost publicat un articol de informare a comunității, referitor la fenomenul de violență în bază de gen. Criuleni – ziarul ”Est-Curier”, articolul: ”Cînd răbdarea nu-i o virtute”; Bălți – ziarul ”SP”, articolul: „Unde și sub ce formă își execută pedeapsa, persoanele condamnate la muncă neremunerată în folosul comunității”. Dubăsari - ziarul raional ”Est Curier”, articolul: ”Munca neremunerată în folosul comunității - un mijloc de corectare și reeducare aplicată persoanelor ce au săvârșit infracțiuni”. Florești - ziarul raional ”Actualități Floreștene”, articolul: ”Drink&Drive” – program de reeducare a șoferilor care conduc în stare de ebrietate; În cadrul Campaniei Internaționale ”16 zile de activism împotriva violenței în bază de gen”, a fost publicat articolul referitor la fenomenul de violență în bază de gen. Interviu oferit pentru portalul media Agora, realizat reportajul ”Nu, agresezi în continuare”.

De asemenea, au fost realizate și difuzate 15 reportaje ce reflectă activitatea INP. Pentru postul de televiziune TVR Moldova, au fost realizate mai multe reportaje cu genericul: „Tot mai multe

persoane, monitorizate în R.Moldova prin intermediul brățărilor electronice”;"10% din accidentele rutiere din acest an au fost comise de șoferii care nu dețin permis de conducere sau au documentul anulat"; "Mii de șoferi basarabeni sunt prinși anual beți la volan"; "Munca neremunerată în folosul comunității și avantajele obținute în urma implicării persoanelor condamnate/sanctionate la o astfel de pedeapsă"; Interviu cu genericul: „Abuzul de alcool, o problemă socială”; “În prima jumătate a acestui an, numărul condamnaților la muncă neremunerată în folosul comunității a crescut”; "În Republica Moldova, trei din patru femei s-au confruntat cu cel puțin o formă de abuz din partea partenerului, statistică".A fost oferit un interviu la postul de televiziune TV8, în cadrul emisiunii "Moldova Gândește" cu genericul: "Istории tulburătoare: copiii străzii între cerșetorie, droguri și riscul de exploatare sexuală". Reportaj cu genericul: "8 mln de lei, economisiți de stat în prima jumătate de an, datorită celor care fac muncă în folosul comunității".A fost oferit un interviu pentru postul de radio local Media Cimișlia, cu genericul: "Programul probațional "Drin&Drive" - o obligațiune pentru conducătorii auto prinși la volan"; Interviu pentru postul de televiziune Media TV Cimișlia, reportaj cu genericul: „MUNCA NEREMUNERATĂ ÎN FOLOSUL COMUNITĂȚII – o șansă de reintegrare socială pentru persoanele în conflict cu legea".Reportaj despre Monitorizarea electronică în sistemul de probațiune din Căușeni// O alternativă eficientă și umană, publicat de televiziune STUDIO-L ;Interviu oferit pentru Radio Moldova, unde a fost realizat reportajul cu genericul: "Măsuri de protecție aplicate victimilor violenței în familie". Interviu Live la postul TV Euronews România în cadrul emisiunii „Euronews Acum/Actualitate.Reportaj despre "Delincvența Juvenilă", publicat de Proiectul Media cu Sens. Pentru postul de televiziune Moldova 1 a fost oferit un interviu cu genericul: „Creșterea numărului de subiecți condamnați la Munca neremunerată în folosul comunității, executarea acestei pedepse.

Pe siteul www.probativne.gov.md au fost publicate 30 articole ce țin de activitatea INP. Pe pagina de facebook a INP, pe parcursul anului 2023, au fost plasate 397 comunicate, privind activitatea INP și a birourilor de probațiune la nivel național.

Prin intermediul acestor eforturi de mediatizare și promovare, birourile de probațiune au continuat să-și consolideze rolul în asigurarea securității publice și în promovarea reintegrării sociale a persoanelor sancționate. Aceste activități sunt orientate de a avea un impact pozitiv în educarea și conștientizarea publicului cu privire la eficiența și importanța pedepselor neremunerative de libertate în asigurarea securității și protecției comunității.

De asemenea, în contextul promovării activității instituției la nivel internațional, în perioada 4-5 aprilie 2023, reprezentantul Inspectoratului Național de Probațiune din Republica Moldova a participat la Conferința Internațională cu tematica "*Recrutarea, formarea și dezvoltarea profesională a personalului din penitenciare și de probațiune care implementează sancțiuni și măsuri penale*". Această conferință a avut loc la Palatul Consiliului European, Strasbourg, Franța, și a reunit reprezentanți din statele membre ale Consiliului European pentru a împărtăși experiențele și bunele practici privind resursa umană din sistemul corecțional. În cadrul conferinței, au fost prezentate experiențele din diferite țări, inclusiv Georgia, Norvegia, Slovenia, Franța, Spania și Bosnia & Herțegovina, privind recrutarea, formarea continuă și dezvoltarea profesională a personalului din sistemul corecțional. Reprezentantul din Republica Moldova a avut o prezentare a experiențelor și practicilor sistemului de probațiune din țară.

De asemenea, au fost abordate proiectele de cooperare ale Consiliului European și informații referitoare la Programul de educație în domeniul drepturilor omului pentru profesioniștii din domeniul juridic (HELP), constatările și recomandările relevante ale Comitetului pentru Prevenirea Torturii (CPT) privind recrutarea, formarea și dezvoltarea personalului, precum și jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului. Această conferință a reprezentat un important schimb de experiențe și bune practici în valorificarea resursei umane din cadrul sistemului corecțional european. Participarea la acest eveniment a contribuit la promovarea imaginii sistemului

de probațiune din Republica Moldova la nivel internațional și la creșterea colaborării cu alte state membre ale Consiliului Europei în domeniul penitenciarelor și probațiunii.

Totodată, Inspectoratul Național de Probațiune (INP), în parteneriat cu Fundația Regina Pacis și Asociația pentru Justiție Penală Participativă, a organizat un concurs de desene intitulat "Viața fără violență" în cadrul campaniei globale "16 Zile de Activism împotriva Violenței în Bază de Gen". Acest concurs a fost adresat subiecților minori aflați în evidența Birourilor de Probațiune, oferindu-le o platformă creativă pentru a-și exprima gândurile și sentimentele legate de tema violenței într-o manieră artistică. În perioada 04-08 decembrie, INP a fost gazda unei expoziții impresionante de desene realizate de 24 copii beneficiari ai probațiunii. La evenimentul de premiere desfășurat la data de 12 decembrie 2023, au fost înmânate premii și diplome tuturor participanților, recunoscând astfel efortul și creativitatea lor remarcabilă.

Direcții principale de acțiune pentru anul 2024

Pentru anul 2024, obiectivele instituționale prioritare sunt:

1. Dezvoltarea unui program probațional orientat spre schimbarea comportamentului agresorilor familiari;
2. Dezvoltarea unui program de schimbare cognitiv-compartamentală pentru minori;
3. Crearea unui sistem electronic de management al dosarelor în probațiune;
4. Executarea bugetului INP în vederea achiziționării de bunuri și servicii stringent necesare;
5. Achiziționarea echipamentului de monitorizare electronică.
6. Implementarea Planului de acțiuni.